

PESULOIDEN RABC

Riskiluokat *)		Kriittiset käsittelyvaiheet	1. Vaara mikrobiologiselle likaantumiselle 2. Vaara/seuraukset loppukäyttäjälle/henkilökunnalle (pesulan itse määriteltävä)	Miten riski poistetaan tai sen todennäköisyyttä vähennetään	Miten mitataan / ohjeistetaan
Lähtötilanteen minimisuositus	Toimenpiteiden jälkeen				

*) Lähtötilanteen riskiluokitus on suuntaa-antava minimitaso suositus. Pesuloiden on itse määriteltävä omien prosessiensa mukaisesti riskiluokitukset ennen ja jälkeen toimenpiteiden. Standardin liitteessä C on eräs esimerkki riskienarvioinnin mallista.

1. Likapyykin säilytys

☒ Matala riski ☐ Kohtalainen riski ☐ Suuri riski ☐ Erittäin suuri riski	☐ ☐ ☐ ☐	<ul style="list-style-type: none"> Säilytysaika Lämpötila Kosteus 	Mikrobiologinen vaara <ul style="list-style-type: none"> Homehtuminen Bakteerikasvu 	Pyykin tulomerkinä ja käsittelyjärjestys vanhimmasta alkaen (FIFO) Erityistapauksissa likapyykkiä jähdytys Hyvä ilmastointi	Pesulan on laadittava oma ohjeistus Valvonta sisäisin auditoinnein
--	--	--	--	--	---

2. Likaisen pyykin purku ja lajittelu

☒ Matala riski ☐ Kohtalainen riski ☐ Suuri riski ☐ Erittäin suuri riski	☐ ☐ ☐ ☐	<ul style="list-style-type: none"> Pyykin joukossa olevat esineet 	Henkilökunnan sairastumisvaara <ul style="list-style-type: none"> Pistohaavat ym. 	Asiakkaan opastaminen Henkilökunnan suojaus	
☒ Matala riski ☐ Kohtalainen riski ☐ Suuri riski ☐ Erittäin suuri riski	☐ ☐ ☐ ☐	<ul style="list-style-type: none"> Tautia aiheuttavat mikrobit Mikrobit = bakteerit, sienet, itiöt, virukset, alkueläimet	<ul style="list-style-type: none"> Tartuntavaara 		
☐ Matala riski ☒ Kohtalainen riski ☐ Suuri riski ☐ Erittäin suuri riski	☐ ☐ ☐ ☐		Ristiinkontaminoitumisen vaara <ul style="list-style-type: none"> Mikrobien leviäminen pölyn mukana puhtaaseen pyykkiin 	Ilmanpaine-ero / väliseinä / riittävä etäisyys	Mikäli pesulassa ei ole väliseinää likaisen ja puhtaan pyykin välillä, likapyykin lajittelun / käsittelyn lähellä olevasta puhtaasta pyykistä otetaan pintapuhtausnäyte kontaktimenetelmällä, esim. Hygicult-TPC testi tai vastaava 2 kk välein. Testin tulos saa olla enintään 20 pmy/10 cm ² = 2 pmy/cm ² , pmy = pesäkettä muodostava yksikkö. Hygicult menetelmää käytettäessä 20 pmy/Hygicult® puolisko. Näytteitä otetaan vähintään 3/havainnointiva kohde. Kun pesulassa on väliseinä, näytteitä ei tarvitse ottaa. Mittaustulokset kirjataan mittauspöytäkirjaan.
☐ Matala riski ☒ Kohtalainen riski ☐ Suuri riski ☐ Erittäin suuri riski	☐ ☐ ☐ ☐		<ul style="list-style-type: none"> Mikrobien leviäminen henkilökunnan välityksellä (kätet, vaatteet, työntekijät, huolto- ja siivoushenkilöt) 	Käsihygienian ja vaatteiden vaihto Henkilökunnalle on laadittu hygieniaohjeet Työnopastaminen ja kouluttaminen on järjestettävä Asianmukainen työvaatetus	Pesulan on laadittava oma ohjeistus Henkilökunta on opastettu ja koulutettu Riittävä varustus on olemassa Valvonta sisäisin auditoinnein Opastuksesta ja koulutuksesta on pidettävä kirjaa

Riskiluokat *)		Kriittiset käsittelyvaiheet	1. Vaara mikrobiologiselle likaantumiselle 2. Vaara/seuraukset loppukäyttäjälle/henkilökunnalle (pesulan itse määriteltävä)	Miten riski poistetaan tai sen todennäköisyyttä vähennetään	Miten mitataan / ohjeistetaan
Lähtötilanteen minimisuositus	Toimenpiteiden jälkeen				

*) Lähtötilanteen riskiluokitus on suuntaa-antava minimitaso suositus. Pesuloiden on itse määriteltävä omien prosessiensa mukaisesti riskiluokitukset ennen ja jälkeen toimenpiteiden. Standardin liitteessä C on eräs esimerkki riskienarvioinnin mallista.

☐	Matala riski	☐	<ul style="list-style-type: none"> Mikrobien leviäminen kuljetusvälineiden välityksellä 	Kuljetusvälineiden puhdistaminen tavallisella pesuaineella	Pesulan on laadittava oma ohjeistus Valvonta sisäisin auditoinnein
☒	Kohtalainen riski	☐			
☐	Suuri riski	☐			
☐	Erittäin suuri riski	☐			
☐	Matala riski	☐	<ul style="list-style-type: none"> Mikrobien leviäminen siivousvälineiden välityksellä 	Omat siivousvälineet likaisella ja puhtaalla puolella ja niiden säännöllinen puhdistaminen (kertakäyttövälineet / lämpödesinfektio, riittävä kuivaus) Siivousjärjestys puhtaasta likaiseen	Siivousvälineet oltava kunnossa (mopit, harjat, laikat) Pesulan on laadittava oma ohjeistus Valvonta sisäisin auditoinnein
☒	Kohtalainen riski	☐			
☐	Suuri riski	☐			
☐	Erittäin suuri riski	☐			
☐	Matala riski	☐	<ul style="list-style-type: none"> Mikrobien leviäminen huoltotoimenpiteiden / -henkilöstön välityksellä 	Koneiden ja laitteiden huoltotoimenpiteiden jälkeen siivous	Pesulan on laadittava oma ohjeistus Valvonta sisäisin auditoinnein
☒	Kohtalainen riski	☐			
☐	Suuri riski	☐			
☐	Erittäin suuri riski	☐			

3. Pesu

☐	Matala riski	☐	<ul style="list-style-type: none"> Lämpötila Aika Kemikaalit <p>CCP (Critical Control Point)</p>	<p>Mikrobien hengissä säilymisvaara</p> <ul style="list-style-type: none"> Desinfektio ei tapahdu (aika, lämpötila, kemikaalit riittämättömät) 	<p>Riittävät desinfektio-ohjelmat käytössä Riittävä prosessinvalvonta desinfektion varmistamiseksi</p>	<p>Lämpödesinfektio Pesuvaiheen lämpötilan on oltava yhtäjaksoisesti vähintään 70 °C 10 min ja sitä on seurattava jatkuvasti Säännöllinen todellisen lämpötilan mittaus, putkikoneella ja linkoavilla koneilla kuukausittain</p> <p>Lämpökemiallinen desinfektio (matalalämpöpesu) Pesulakohtaiset ohjeet valvottaville olosuhteille, esim. annostukselle, ajalle, lämpötilalle ja pH:lle ja niille päivittäinen valvonta</p> <p>Prosessin validoimiseksi on ajettava bakteerikangas (Enterococcus faecium) vähintään kerran vuodessa ja aina kun prosessiin tehdään muutoksia joilla on vaikutusta mikrobiologiseen puhtauteen. Hyväksytyssä tuloksessa ei saa olla kasvua. Jos saadaan hylätty tulos, tehdään tarvittavat prosessimuutokset ja testin uusinta.</p> <p>Pesulan on laadittava oma ohjeistus valvottaville olosuhteille ja noudattaminen on kirjattava seurantalomakkeeseen</p>
☐	Kohtalainen riski	☐				
☐	Suuri riski	☐				
☒	Erittäin suuri riski	☐				
☐	Matala riski	☐	<ul style="list-style-type: none"> Desinfektion varmistaminen konehäiriöiden ja/tai pidempiaikaisen seisokin ajan 	Putkikoneessa esim. yön yli seisoneen pyykin on saavutettava lämpö- tai kemiallinen desinfektio	Pesulan on laadittava ohjeistus Valvonta sisäisin auditoinnein	
☐	Kohtalainen riski	☐				
☐	Suuri riski	☐				
☒	Erittäin suuri riski	☐				

Riskiluokat *)		Kriittiset käsittelyvaiheet	1. Vaara mikrobiologiselle likaantumiselle 2. Vaara/seuraukset loppukäyttäjälle/henkilökunnalle (pesulan itse määriteltävä)	Miten riski poistetaan tai sen todennäköisyyttä vähennetään	Miten mitataan / ohjeistetaan
Lähtötilanteen minimisuositus	Toimenpiteiden jälkeen				

*) Lähtötilanteen riskiluokitus on suuntaa-antava minimitason suositus. Pesuloiden on itse määriteltävä omien prosessiensa mukaisesti riskiluokitukset ennen ja jälkeen toimenpiteiden. Standardin liitteessä C on eräs esimerkki riskienarvioinnin mallista.

☐ Matala riski ☐ Kohtalainen riski ☒ Suuri riski ☐ Erittäin suuri riski	☐ ☐ ☐ ☐	<ul style="list-style-type: none"> Vesi Pehmennin Pesukone ja puristin Talteenottosäiliöt ja -tankit 	Uudelleen kontaminoitumisen vaara <ul style="list-style-type: none"> Pesukoneissa mikrobikasvua Putkipesukoneen puristimessa/lingossa mikrobikasvua Pehmentimessä mikrobikasvua Talteenottosäiliössä/-tankeissa mikrobikasvua 	Pesukoneiden, putken puristimen ja lingon sekä talteenottosäiliöiden/-tankkien säännöllinen puhdistaminen / desinfiointi. Tarvittaessa vedenpehmentimen ionimassa vaihdetaan	Puhdistusväliä etsitään pintapuhtausnäytteiden avulla (esim. Hygicult®). Pehmennin: Vähintään 2 x vuosi, tulos enintään 10 pmy/10 cm ² = 1 pmy/cm ²
☐ Matala riski ☐ Kohtalainen riski ☒ Suuri riski ☐ Erittäin suuri riski	☐ ☐ ☐ ☐		<ul style="list-style-type: none"> Lämpötilojen tarkistaminen / pesukoneiden lämpötila-anturit / -asetukset 		Putkikoneen thermostopin toiminta varmistettava vähintään kerran kuukaudessa. Sama koskee yksikkökoneen thermostopin toimintaa.
☐ Matala riski ☐ Kohtalainen riski ☒ Suuri riski ☐ Erittäin suuri riski	☐ ☐ ☐ ☐			Huuhteluveden / linko- / puristinveden säännölliset tarkistusmittaukset vähintään kerran kuukaudessa.	Putken huuhteluvedestä mitataan kokonaisbakteerit kontaktimenetelmällä, esim. Hygicult-TPC testi tai vastaava, säännöllisesti. Tulos saa olla enintään 50 pmy/10 cm ² (Hygicult® puolisko) Tulokseksi kirjataan se näytteenottimen puolisko, jolla on enemmän pesäkkeitä Mikäli yksikköpesukoneilla käytetään talteen otettua vettä huuhteluvetenä, kokonaisbakteerit mitataan viimeisestä huuhtelusta em. tavalla. Mikäli putkesta ei saada huuhteluväsinäytettä, kokonaisbakteerit mitataan puristinvedestä. Putken linko- tai puristinvedestä mitataan kokonaisbakteerit kontaktimenetelmällä, esim. Hygicult-TPC testi tai vastaava, säännöllisesti. Tulos saa olla max. 100 pmy/10 cm ² (pesäkettä/ Hygicult® puolisko) Vaihtoehtoisesti huuhteluvedestä / puristinvedestä voidaan lähettää näyte tutkittavaksi laboratorioon. Huuhteluveden bakteeripitoisuus saa olla enintään tasolla 10 ⁴ bakteeria/ml (= 5 pmy/cm ²).

Riskiluokat *)		Kriittiset käsittelyvaiheet	1. Vaara mikrobiologiselle likaantumiselle 2. Vaara/seuraukset loppukäyttäjälle/henkilökunnalle (pesulan itse määriteltävä)	Miten riski poistetaan tai sen todennäköisyyttä vähennetään	Miten mitataan / ohjeistetaan
Lähtötilanteen minimisuositus	Toimenpiteiden jälkeen				

*) Lähtötilanteen riskiluokitus on suuntaa-antava minimitaso suositus. Pesuloiden on itse määriteltävä omien prosessiensa mukaisesti riskiluokitukset ennen ja jälkeen toimenpiteiden. Standardin liitteessä C on eräs esimerkki riskienarvioinnin mallista.

☐	Matala riski	☐			
☐	Kohtalainen riski	☐			
☒	Suuri riski	☐			
☐	Erittäin suuri riski	☐			
				Pehmentimen kautta tulevan veden säännölliset tarkastusmittaukset Tarvittaessa vedenpehmentimen ionimassan vaihto.	Pehmennetty vesi on tutkittava / mitattava kontaktimenetelmällä, esim. Hygicult-TPC testi tai vastaava säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa, jos ongelmia, useammin. Tulos saa olla enintään 10 pmy/10 cm ² (10 pesäkettä/ Hygicult® puolisko) Tulokseksi kirjataan se laattapuolisko, jossa on enemmän pesäkkeitä. Kaikki mittaustulokset kirjataan mittauspöytäkirjaan. Käytetyt kontaktitestit voi hävittää yhdyskuntajätteen joukossa.

4. Kuljettimet

☒	Matala riski	☐	Pinnat	Uudelleen kontaminoitumisen vaara	Säännöllinen siivous ja pintojen puhdistaminen tavallisella pesuaineella ja puhtaalla liinalla	Pesulan on laadittava puhdistusohjelma
☐	Kohtalainen riski	☐	• Pöly	• Kuljettimissa mikrobikasvua	Kuljettimien huolto- ja korjaustoimenpiteiden jälkeen siivous	Valvonta sisäisin auditoinnein
☐	Suuri riski	☐		• Pinnat ja kulmat pölyisiä		
☐	Erittäin suuri riski	☐				

5. Välivarastointi märkänä

☐	Matala riski	☐	Välivarastointi märkänä	Uudelleen kontaminoitumisen vaara	Käsittelyjärjestys vanhimmasta alkaen (FIFO)	Pesulan on laadittava ohjeistus
☒	Kohtalainen riski	☐		• Pyykki varastoidaan märkänä esim. yön tai viikonlopun yli, jolloin saattaa alkaa bakteerikasvu tai homehtuminen ilmassa olevien epäpuhtauksien vuoksi	Pyykin suojaaminen yön yli	Valvonta sisäisin auditoinnein
☐	Suuri riski	☐			Märkää pyykkiä ei jätetä pitkiksi ajoiksi odottamaan viimeistelyä	Suojaamiseen suositellaan kangasta, joka pestään säännöllisesti
☐	Erittäin suuri riski	☐				Mikäli pesulassa ei ole väliseinää katso kohta 2

6. Rumpukuivaus

☒	Matala riski	☐	• Ilmavirta	Uudelleen kontaminoitumisen vaara	Patterien, putkistojen ja nukkasiihtien säännöllinen puhdistaminen	Pesulan on laadittava puhdistusohjelma
☐	Kohtalainen riski	☐	• Pinnat	• Ilman mukana tulevat bakteerit ja homeet	Sisään tulevan ilman ottoaikan valitsemiseen kiinnitettävä huomiota	Valvonta sisäisin auditoinnein
☐	Suuri riski	☐				
☐	Erittäin suuri riski	☐				
☒	Matala riski	☐	• Polttimen säädöt (kaasulämm.)	• Puutteellinen kuivaus → homehtuminen, bakteerikasvu	Varmistetaan, että pyykki on kuivaa	Säännöllinen kuivaustuloksen toteaminen (tai mittaaminen)
☐	Kohtalainen riski	☐				Valvonta sisäisin auditoinnein
☐	Suuri riski	☐				
☐	Erittäin suuri riski	☐				

Riskiluokat *)		Kriittiset käsittelyvaiheet	1. Vaara mikrobiologiselle likaantumiselle 2. Vaara/seuraukset loppukäyttäjälle/henkilökunnalle (pesulan itse määriteltävä)	Miten riski poistetaan tai sen todennäköisyyttä vähennetään	Miten mitataan / ohjeistetaan
Lähtötilanteen minimisuositus	Toimenpiteiden jälkeen				

*) Lähtötilanteen riskiluokitus on suuntaa-antava minimitaso suositus. Pesuloiden on itse määriteltävä omien prosessiensa mukaisesti riskiluokitukset ennen ja jälkeen toimenpiteiden. Standardin liitteessä C on eräs esimerkki riskienarvioinnin mallista.

☒	Matala riski	☐		<ul style="list-style-type: none"> Tekstiilin putoaminen lattialle kuivauksen yhteydessä 	Lattioiden säännöllinen siivous Lattialle pudonneiden, likaantuneiden tekstiilien ohjaus uusintapesuun	Pesulan on laadittava oma ohjeistus Valvonta sisäisin auditoinnein
☐	Kohtalainen riski	☐				
☐	Suuri riski	☐				
☐	Erittäin suuri riski	☐				

7. Tekstiilien välivarastointi pesulan sisällä (vaunut, säkkiradat)

☒	Matala riski	☐	<ul style="list-style-type: none"> Roskat Pöly 	Uudelleen kontaminoitumisen vaara <ul style="list-style-type: none"> Vaunuissa/ säkeissä roskia ja pölyä Pinnat huonokuntoisia 	Vaunujen/säkkien säännöllinen puhdistaminen, tarvittaessa pesu tavallisella pesuaineella Vaunujen/ säkkien kunnosta pidettävä huolta <ul style="list-style-type: none"> pinnat oltava ehjät 	Pesulan laadittava oma ohjeistus Valvonta sisäisin auditoinnein
☐	Kohtalainen riski	☐				
☐	Suuri riski	☐				
☐	Erittäin suuri riski	☐				

☐	Matala riski	☐		<ul style="list-style-type: none"> Samojen pyykkialtaiden käyttö likaisella ja puhtaalla puolella 	Likaisella puolella käytettyjen vaunujen pesu aina ennen käyttöä puhtaalla puolella	
☒	Kohtalainen riski	☐				
☐	Suuri riski	☐				
☐	Erittäin suuri riski	☐				

8. Mankelointi, taitto, niputus

☒	Matala riski	☐	<ul style="list-style-type: none"> Pinnat Pöly, vaha, öljy Ajonopeus Höyrynpaine Polttimen säädöt (kaasulämm.) 	Uudelleen kontaminoitumisen vaara <ul style="list-style-type: none"> Pyykin käsittelypinnoilla, koneissa tai laitteissa pölyä ja mikrobikasvua 	Säännöllinen pintojen ja laitteiden puhdistaminen Koneiden ja laitteiden huolto- ja korjaustoimenpiteiden jälkeen siivous	Pesulan on laadittava oma puhdistusohjelma Valvonta sisäisin auditoinnein
☐	Kohtalainen riski	☐				
☐	Suuri riski	☐				
☐	Erittäin suuri riski	☐				

☒	Matala riski	☐		<ul style="list-style-type: none"> Lattialle putoaminen käsittelyn yhteydessä 	Säännöllinen lattioiden siivous Lattialle pudonneiden likaantuneiden tekstiilien ohjaus uusintapesuun	
☐	Kohtalainen riski	☐				
☐	Suuri riski	☐				
☐	Erittäin suuri riski	☐				

☒	Matala riski	☐		<ul style="list-style-type: none"> Henkilökunnan käsihygieniassa ja työvaatteiden puhtaudessa puutteita, mikrobien tarttuminen tekstiileihin 	Henkilökunnalla hygieniaohjeet Työn opastaminen ja kouluttaminen Asianmukainen työvaatetus	Pesulan on laadittava oma ohjeistus ja valvottava sisäisin auditoinnein Opastuksesta ja koulutuksesta pidettävä kirjaa
☐	Kohtalainen riski	☐				
☐	Suuri riski	☐				
☐	Erittäin suuri riski	☐				

☒	Matala riski	☐		<ul style="list-style-type: none"> Puutteellinen kuivaus → homehtuminen, bakteerikasvu 	Oikeat mankelin ajonopeudet takaavat kuivumisen Höyrynpaineen valvonta Varmistetaan, että pyykki on kuivaa	Ajonopeudet määriteltä Noudattaminen tarkistetaan säännöllisesti sisäisin auditoinnein Säännöllinen kuivaustuloksen toteaminen (mittaaminen)
☐	Kohtalainen riski	☐				
☐	Suuri riski	☐				
☐	Erittäin suuri riski	☐				

Riskiluokat *)		Kriittiset käsittelyvaiheet	1. Vaara mikrobiologiselle likaantumiselle 2. Vaara/seuraukset loppukäyttäjälle/henkilökunnalle (pesulan itse määriteltävä)	Miten riski poistetaan tai sen todennäköisyyttä vähennetään	Miten mitataan / ohjeistetaan
Lähtötilanteen minimisuositus	Toimenpiteiden jälkeen				

*) Lähtötilanteen riskiluokitus on suuntaa-antava minimitason suositus. Pesuloiden on itse määriteltävä omien prosessiensa mukaisesti riskiluokitukset ennen ja jälkeen toimenpiteiden. Standardin liitteessä C on eräs esimerkki riskienarvioinnin mallista.

9. Tunneliviimeistely, prässäys

☒	Matala riski Kohtalainen riski Suuri riski Erittäin suuri riski	☐ ☐ ☐ ☐	<ul style="list-style-type: none"> Kuivausilma Höyrynpaine Höyryn laatu Pinnat Polttimen säädöt (kaasulämm.) 	Uudelleen kontaminoitumisen vaara <ul style="list-style-type: none"> Tunnelin kuivausilman mukana tulevat bakteerit ja homeet 	Patterien, ilmakanavien ja nukkasiihtien säännöllinen puhdistus Sisään tulevan ilman ottoapaikan valitsemiseen kiinnitettävä huomiota	Pesulan on laadittava oma ohjeistus Valvonta sisäisin auditoinnein
☒	Matala riski Kohtalainen riski Suuri riski Erittäin suuri riski	☐ ☐ ☐ ☐		<ul style="list-style-type: none"> Vaatteiden putoaminen tunneliin tai lattialle käsittelyn yhteydessä 	Tunnelin ja lattioiden säännöllinen siivous Lattialle ja tunneliin pudonneiden, likaantuneiden ohjaus uusintapesuun	Pesulan on laadittava oma ohjeistus Valvonta sisäisin auditoinnein
☐	Matala riski Kohtalainen riski Suuri riski Erittäin suuri riski	☐ ☐ ☐ ☐		<ul style="list-style-type: none"> Puutteellinen kuivaus → homehtuminen, bakteerikasvu 	Oikeat ajonopeudet takaavat kuivumisen Höyrynpaineen tai lämpötilan valvonta	Ajonopeudet määritelty ja tiedossa Säännöllinen kuivaustuloksen toteaminen
☒	Matala riski Kohtalainen riski Suuri riski Erittäin suuri riski	☐ ☐ ☐ ☐		<ul style="list-style-type: none"> Höyryssä epäpuhtauksia 	Lauhteenpoistimien puhdistaminen	Ennakkohuolto-ohjelma Valvonta sisäisin auditoinnein
☐	Matala riski Kohtalainen riski Suuri riski Erittäin suuri riski	☐ ☐ ☐ ☐		<ul style="list-style-type: none"> Henkilökunnan käsihygieniassa ja työvaatetuksessa puutteita 	Henkilökunnalla hygieniaohjeet Työnopastaminen ja kouluttaminen Asianmukainen työvaatetus	Pesulan on laadittava oma ohjeistus Valvonta sisäisin auditoinnein Opastuksesta ja koulutuksesta on pidettävä kirjaa

10. Välivarastointi kuivana

☒	Matala riski Kohtalainen riski Suuri riski Erittäin suuri riski	☐ ☐ ☐ ☐	<ul style="list-style-type: none"> Pinnat Aika 	Uudelleen kontaminoitumisen vaara <ul style="list-style-type: none"> Hyllyt ja pinnat pölyiset 	Asianmukaiset varastointitilat Säännöllinen siivous	Pesulan on laadittava oma siivousohjelma Valvonta sisäisin auditoinnein
☒	Matala riski Kohtalainen riski Suuri riski Erittäin suuri riski	☐ ☐ ☐ ☐		<ul style="list-style-type: none"> Homehtuminen ja pölyntyminen varastoinnin aikana 	Pitkään varastossa seisovien tuotteiden peittäminen	Mikäli pesulassa ei ole väliseinää katso kohta 2

Riskiluokat *)		Kriittiset käsittelyvaiheet	1. Vaara mikrobiologiselle likaantumiselle 2. Vaara/seuraukset loppukäyttäjälle/henkilökunnalle (pesulan itse määriteltävä)	Miten riski poistetaan tai sen todennäköisyyttä vähennetään	Miten mitataan / ohjeistetaan
Lähtötilanteen minimisuositus	Toimenpiteiden jälkeen				

*) Lähtötilanteen riskiluokitus on suuntaa-antava minimitason suositus. Pesuloiden on itse määriteltävä omien prosessiensa mukaisesti riskiluokitukset ennen ja jälkeen toimenpiteiden. Standardin liitteessä C on eräs esimerkki riskienarviointin mallista.

11. Pakkaus

☒ Matala riski ☐ Kohtalainen riski ☐ Suuri riski ☐ Erittäin suuri riski	☐ ☐ ☐ ☐	<ul style="list-style-type: none"> Pakkausvälineet Pakkausmateriaalit 	Uudelleen kontaminoitumisen vaara <ul style="list-style-type: none"> Pakkausvälineissä (rullakot, laatikot, pakkauslaitteet) pölyä ja likaa 	Pakkausvälineiden (rullakot, laatikot) puhdistaminen ennen puhtaan pyykin pakkaamista Pakkauskoneiden ja laitteiden säännöllinen puhdistaminen	Pesulan on laadittava oma ohjeistus Valvonta sisäisin auditoinnein Mikäli pesulassa ei ole väliseinää katso kohta 2
☒ Matala riski ☐ Kohtalainen riski ☐ Suuri riski ☐ Erittäin suuri riski	☐ ☐ ☐ ☐		<ul style="list-style-type: none"> Pakkausmateriaaleissa (suojahuput, säkit, muovit) mikrobeja 	Säckien ja rullakkohuppujen peseminen ennen uudelleen käyttöä	
☒ Matala riski ☐ Kohtalainen riski ☐ Suuri riski ☐ Erittäin suuri riski	☐ ☐ ☐ ☐		<ul style="list-style-type: none"> Tuotteiden putoaminen lattialle pakkaamisen yhteydessä 	Lattioiden ja pöytien säännöllinen siivous Lattialle pudonneiden, likaantuneiden tekstiilien ohjaaminen uusintapesuun	
☒ Matala riski ☐ Kohtalainen riski ☐ Suuri riski ☐ Erittäin suuri riski	☐ ☐ ☐ ☐		<ul style="list-style-type: none"> Henkilökunnan käsihygieniassa ja työvaatetuksessa puutteita 	Henkilökunnalla hygieniaohjeet Työnopastaminen ja kouluttaminen Asianmukainen työvaatetus	Opastuksesta ja koulutuksesta on pidettävä kirjaa

12. Kuljetus

☐ Matala riski ☒ Kohtalainen riski ☐ Suuri riski ☐ Erittäin suuri riski	☐ ☐ ☐ ☐		Uudelleen kontaminoitumisen vaara <ul style="list-style-type: none"> Pyykin likaantuminen / mikrobien siirtyminen likaisesta puhtaaseen pyykkiin kuljetuksen aikana 	Pyykin huolellinen suojaaminen kuljetusvälineissä Likaisen ja puhtaan pyykin huolellinen erottaminen kuljetuksen aikana tai erillinen kuljetus likaiselle ja puhtaalle pyykille	Pesulan on laadittava oma ohjeistus ja mainittava hygieniavaatimuksista kuljetussopimuksessa Valvonta sisäisin auditoinnein
☐ Matala riski ☒ Kohtalainen riski ☐ Suuri riski ☐ Erittäin suuri riski	☐ ☐ ☐ ☐		<ul style="list-style-type: none"> Autoissa oleva lika ja kosteus lisäävät mikrobikasvua 	Autojen sisätilojen säännöllinen puhdistaminen	Silmämääräinen valvonta
☐ Matala riski ☒ Kohtalainen riski ☐ Suuri riski ☐ Erittäin suuri riski	☐ ☐ ☐ ☐		<ul style="list-style-type: none"> Kuljettajan käsihygieniassa, työvaateuksissa tai työtavoissa puutteita 	Kuljetuksen hygieniaohjeet Työnopastaminen ja kouluttaminen Asianmukainen työvaatetus	Pesulan on laadittava oma ohjeistus Valvonta sisäisin auditoinnein Opastuksesta ja koulutuksesta on pidettävä kirjaa

Riskiluokat *)		Kriittiset käsittelyvaiheet	1. Vaara mikrobiologiselle likaantumiselle 2. Vaara/seuraukset loppukäyttäjälle/henkilökunnalle (pesulan itse määriteltävä)	Miten riski poistetaan tai sen todennäköisyyttä vähennetään	Miten mitataan / ohjeistetaan
Lähtötilanteen minimisuositus	Toimenpiteiden jälkeen				

*) Lähtötilanteen riskiluokitus on suuntaa-antava minimitason suositus. Pesuloiden on itse määriteltävä omien prosessiensa mukaisesti riskiluokitukset ennen ja jälkeen toimenpiteiden. Standardin liitteessä C on eräs esimerkki riskienarvioinnin mallista.

13. Huoltotoimet ja koneasennukset

☒ Matala riski ☐ Kohtalainen riski ☐ Suuri riski ☐ Erittäin suuri riski	<ul style="list-style-type: none"> Kunnossapito Puhtaanapito 	Uudelleen kontaminoitumisen vaara <ul style="list-style-type: none"> Pyykin likaantuminen koneasennusten ja koneiden huollon aikana / vuoksi 	Pyykin / kuljettimien / pintojen / koneiden suojaaminen tai siirtäminen huollon tai koneasennusten ajaksi Likaantuneiden pesu	Pesulan on laadittava oma hygieniaohjeistus kunnossapidolle Koneasennuksista on tehtävä ennakolta mikrobiologisen laadun riskiarviointi Valvonta sisäisin auditoinnein
☒ Matala riski ☐ Kohtalainen riski ☐ Suuri riski ☐ Erittäin suuri riski		<ul style="list-style-type: none"> Puutteellinen siivous huoltotyön jälkeen 	Huoltotyön jälkien huolellinen siivous	
☒ Matala riski ☐ Kohtalainen riski ☐ Suuri riski ☐ Erittäin suuri riski		<ul style="list-style-type: none"> Huoltohenkilökunnan käsihygieniassa, työvaatetuksessa tai työtavoissa puutteita 	Huoltohenkilökunnalla hygieniaohjeet Työnopastaminen ja kouluttaminen Asianmukainen työvaatetus Vaatteiden säännöllinen vaihtaminen	Opastuksesta ja koulutuksesta on pidettävä kirjaa
☒ Matala riski ☐ Kohtalainen riski ☐ Suuri riski ☐ Erittäin suuri riski		<ul style="list-style-type: none"> Siivousvälineiden likaisuus Työtavoissa puutteita 	Siivousvälineiden kunto Oikea työjärjestys (puhtaista kohteista likaisempiin kohteisiin)	Pesulan on laadittava siivousohjeistus ja opastettava se myös ulkopuoliselle yhteistyökumppanille Valvonta sisäisin auditoinnein

PESUPROSESSIN LAADUNVARMISTUS

Kriittiset käsittelyvaiheet, CP	Mitä seuraa, riskit	Miten riski poistetaan tai sen todennäköisyyttä vähennetään	Ohjeistetaan ja dokumentoidaan Miten mitataan, min. mittaustiheys	Ohjearvot tai todentaminen
Sisääntuleva vesi Fe-, Cu- ja Mn pitoisuus	Toimivat katalyysaattoreina, vahingoittavat kuituja	Suodatetaan katalyysaattoritekijät pois Tarkastetaan putkien materiaali ja muutetaan tarvittaessa, huomioidaan myös pesulassa mahdollisesti oleva tankki raakavedelle	Arvojen tarkistus kunnalliselta vesilaitokselta, todistus/ dokumentti 1x vuosi Jos oma raakavesi, teetetään analyysi 1x vuosi	Fe < 0,20 mg/l Cu < 0,05 mg/l Mn < 0,05 mg/l
Kovuus	Pesutulos huono	Ionimassan elvytys oikealla tiheydellä	Mitataan säännöllisesti	Pesulakohtainen ohjeistus
Olosuhdevalvonta on prosessi- ja pesulakohtaista.				
Pesuprosessi			Lajitelmakohtaisen pesuohjelmat dokumentoidaan	Pesutuloksen vaikuttavuutta voidaan tarvittaessa todentaa 10/25/50 pesun koekankailla. Koekankaalla voidaan tutkia mm. - fluiditeettia ¹⁾ , valkoisuusarvoa ²⁾ Kertapesukangasta verrataan edellisiin kertapesukankaisiin visuaalisesti. Tuloksia tarkastellaan pesula- ja testimenetelmäkohtaisesti.
Lämpötila	Vaiuttaa pesutulokseen	Seurataan säännöllisesti (käytön varmistus)	Jatkuva lämpötilamittaus (tallentava) tai manuaalinen lämpötilamittaus kahdesta pisteestä 1x vk (tiedot tallennettava)	Mittareiden toimivuuden valvonta: veden lämpötilamittaus 1x kk tai loggerin läpiajo
Pesu- ja apuaineannostus	Pesutulos huono	Annostuksen oikeellisuuden ja toimivuuden varmistaminen	Annostus 1. Automaattinen annostelu- ja valvontajärjestelmä 2. Ei automaattista valvontajärjestelmää: määritellään päivittäiset varmistus- ja ennakkohuoltotoimenpiteet	Hälytys- ja lukemat: Pesulakohtaiset ohjeistukset
		Seurataan pääpesun pH-tasoa Jatkuvatoimiset pesukoneet ja yksikköpesukoneet	<u>pH-mittaus</u> 1) Jatkuva automaattinen pH-mittaus tai säännöllinen pH-liuskamittaus 1x vk ja aina prosessia muutettaessa 2) Mittareiden kalibrointi 1x vk, puhdistus 1x pv tai käytön jälkeen	<> 0,2 → kalibrointi
Huuhtelu	Tekstiileihin jää jäämiä: Pyykki kellastuu Aiheuttaa ihoärsytystä	Seurataan alkalijäämiä Jatkuvatoimiset pesukoneet	<u>Pesuainejäämien mittaus</u> 1) pH-mittaus jatkuvana tai säännöllisenä pH-liuskamittauksena 1 krt/vk ja/tai säännöllinen sähkönjohtokykymittaus 2) Säännöllinen titraus 1x kk ja lisäksi ongelmatilanteissa tai prosessia muutettaessa	Suositus (esimerkki): alle 0,1 g/l laskettuna natriumhydroksidiksi tai 2,5 mmol/l pH 5-8 (voi vähentää tuloveden alkalisuuden)
		Yksikköpesukoneet	Mittaus 1x kk ja aina kun prosessia muutetaan	
		Seurataan muita jäämiä	Jos käytetään hypokloriittia, liuskamittaus 1x vk	Hypokloriittivalkaisussa ei saa olla kloorijäämiä
		Yksikköpesukone Jatkuvatoiminen pesukone	Jos käytetään vetyperoksidi/peretikkahappoa, liuskamittaus 1x vk	Pesulakohtaiset ohjeistukset Raja-arvot käytetyn pesumenetelmän mukaisesti
Veden virtaukset		Jatkuvatoiminen pesukone	Virtauskontrolli 1x pv ja kokonaiskulutuksen seuranta	

Esimerkkejä arvoista (testimenetelmät ovat pesulakohtaisia):

- 1) fluiditeetti kevyesti likaiset ≤ 4, normaali likaiset ≤ 6, erittäin likaiset ≤ 9
- 2) valkoisuusarvo puuvilla ≥ 0, polyesteripuuvilla ≥ 0